

DOBROGEA & JURNĂ

ABONAMENTE:

Pe un an 10 Lei

Pentru presei și învățători 8

Anunțuri și Reclame după învoială.

ORGAN AL TINERIMEI DOBROGENE

Apare de două ori pe lună

DIRECTOR ȘI PROPRIETAR

CONST. N. SARRY

Redacția și Administrația str. Derooantilor

CHESTIA DOBROGEI.

— În jurul unei noi lucrări. —

Literatura referitoare la situațiunea politică a Dobrogei s'a îmbogățit cu o nouă lucrare, datorită d-lui Chr. Gr. Sandovici.

Autorul, un Tulcean, cu toate că nu cunoaște de cât districtul d-sale de origine — acest lucru transpiră din fiecare rând al scrierii d-sale — și *conștient că face un rizic* (sic) — se dedă la aprecieri și emite soluții, care tind a îmbrățișa chestiunea dobrogeană în întregul ei. Vom căuta să examinăm, întru cât d-sa reușește în această grea încercare.

Suntem de perfect acord cu d. Sandovici, atunci când reproduce următorul pasaj din domeniul Istoriei elementare:

»Inainte de formarea Principatelor, teritoriul românesc a servit ca loc de refugiū populațiilor persecutate din Rusia, și a celor din Imperiul Otoman, unde siguranța onoarei, averii și vieții era aproape neexistentă.

»Tot astfel s'a întâmplat cu Dobrogea, care — încă înainte de începerea ostilităților la 1877 între Rusia și Turcia — era un teritoriū de refugiū al populațiilor oprimate din Imperiul Otoman, cum de exemplu cele din Bulgaria — vom adăoga noi și Rumelia Orientală. N. R. — Și aceasta se explică prin faptul că puterile europene, aveau nici reprezentanți cari priveghiau și de cari Turcii aveau teamă, ca să nu se constate atrocitățile făcute, transformate în adevărate măceluri de către bașibuzucl, impulsionați de către autoritățile turcești; astfel că, se purtau mai blind cu populațiile din Dobrogea de cât cu cele din alte provincii ale Imperiului.

Insăși firea lucrurilor confirmă în totul arătările d-lui Sandovici și nu noi, cari nu căutăm pricină nimănui, vom nega această evidență. Socotim însă că d-sa împinge... invaziile prea departe, când își exprimă temerea că acestea — invaziunile — *»devenind într-o proporție numerică excesivă, ne-a dat de gândit și suntem îngrijați (adică d. Sandovici N.R.) să nu fim copleșiți de elementele străine. (?)!*

Pesimizmul — ca să zicem așa —

al autorului în chestiune, merge însă și mai departe. Reproducem textual:

»Ori cât de greu este de spus, consider ca o imperioasă datorie să afirm, că dacă naționalitățile prin firea și aspirațiunile lor ne sunt ostile, apoi prin sistemul nostru am păcătuit atât de grav că Românii de origine din Dobrogea, amăriți de câte suferă în propria lor țară, nu se sfiesc, când vine vorba de dominația otomană, să esclame: *»Sărmanul turcul, ce bine trăiam! Cu România, am sărăcit; numai nevoia și-a făcut loc în casele noastre!«*

Ne surprinde tonul declamatoriu și dorul după Turcii al d-lui Sandovici, cu cât însuși d-sa mai la vale, explică foarte bine cauzele îngreuiării traiului din zilele noastre. Căci iată ce spune:

»Pe timpul Otomanilor, populația de aci ducea o viață patriarhală; grijile vieții nu o sufocau atât de mult; era liberă să-și pășuneze turmele pretutindenți, aproape fără nici o plată; tăia din păduri orice fel de lemne de care avea trebuință; toate carierile erau libere, din cari își procura materialuri de tot felul, iar din bălți vîna pește cît voia, fără a plăti ceva; în fine profita de orice produs al solului, fără nici o altă plată către stat. În schimb dările erau cu totul minime și cea mai mare plată era dijma cerealelor: din zece, una a statului, astfel că dacă producțiunea era bună, profita și locuitorii și statul; dacă din contră anul era nefavorabil pentru recolte, populația nu plătea nimic.

Discutînd starea de fapt din Dobrogea, d. Sandovici se oprește la listele electorale.

Avem pretențiunea de a fi ridicat noi cei dintîi această chestiune, cu toate că onorabilul nostru »preopinent« ne-ar putea obiecta că *»nimic nou sub soare!«* Dacă așa dar, suntem de acord în principiu, nu putem admite însă felul iezuitic, cum d. Sandovici propune a se rezolva această chestiune:

»Comisiunile — însărcinate cu verificarea listelor electorale — să țină seamă de orice informațiune înscrise, chiar anonime, dar care să le pună

pe urma vre-unui act sau mijloc prin care să se dovedească cel străin, precum asemenea orice cetățean să fie primit și ascultat, sub rezerva unei complete indiscrețiunii asupra informațiilor și dovezilor ce ar putea da pentru cel cu drept sau fără drept la cetățenia română.

Cînd d. Sandovici recunoaște că *»avem în țară caractere, cari să reziste la tentațiunile de orice gen și care să nu cedeze a li se forța conștiința prin nici un mijloc«*, de ce face apel la mijloace, incompatibile cu pretențiunile și moravurile noastre de popor demn și civilizate?

Autorul lucrării în chestiune merge cu »rizicul« însă și mai departe. D-sa afirmă că:

»Sunt multe comune, unde comersanții bulgari din Tulcea s'a făcut proprietari cu sute de hectare, cumpărîndu-le dela cultivatorii Români, și Ministerul Domeniilor a autorizat toate aceste vînzări; — și încă, ca și cum ar confirma existența unei direcțiuni criminale, a refuzat autorizațiunile cînd vînzările se făceau dela naționalități la Români.

Iată o delatiune pe cât de temerară pe atât de importantă, care însă trebuie susținută — și nu ne îndoiim că d. Sandovici, care, cînd e vorba *»să faci rizic«* nu se dă în lături, nu dă de gît pe acești criminali.

După ce în treacăt se oprește la Evreii din Dobrogea, pentru cari reclamă să li se recunoască drepturile politice *in mod individual* — o excepție, pe care, într'un caz de constituționalizare în bloc a provinciei transdunărene, n'ar justifica-o nici o considerație, nici umană și nici legală; după ce pentru Românii transilvăneni *»despre cari se tot spune că-și schimbă și astăzi pașapoartele«* pretinde să fie indigenați în masă, *sub rezerva unei declarații ce va trebui făcută într'un termen ce s'ar acorda prin lege* — de ce autorul se ține așa de mult *»in rezervă«* și nu explică mai lămurit această »rezervă«? — după toate acestea d. Sandovici, ca un Alexandru Machedon altă dată, taie nodul gordian și dă soluțiunea care, din câte s'a emis pînă acum în mult discutata chestie dobrogeană, pare cea mai nemerită! Iat-o:

«Acest mijloc este de a ridica politicește elementul român la un nivel de altitudine, creându-i astfel moralmente o situațiune care să l'indice pozițiunea lui de element dominant».

Dacă fericitul autor al ultimei lucrări în chestia Dobrogei ne dădea exact și *gradul de altitudine*, soluțiunea preconizată de d-sa de sigur ar fi format obiectul unor preocupări mai serioase, din partea celor interesați în cauză

10 Iunie 1908.

Const. N. Sarry

I. C. BRĂTIANU

BIOGRAFIE

I. C. Brătianu s'a născut la Pitești în anul 1821, tocmai în acel an cînd Tudor Vladimirescu se răsucise contra dominațiunii streine.

Primi ani ai copilăriei și adolescenței sale și l'a petrecut în familia sa, care trăia retrasă și de aceea nu se pot ști multe în privința felului de educație și instrucție pe care a primit-o acum.

În anul 1838 la vîrsta de 17 ani el intră în armată, cedînd obiceiului din acele vremuri, ca fiul de boer să-și înceapă cariera publică prin a fi militar. După patru ani însă el pleacă la Paris, spre a-și completa studiile.

Stabilit în Capitala Franței din anul 1841 Brătianu urmează cursurile școlii politice, dar mai ales ia parte foarte activă la viața politică franceză, care era așa de turburată pe acea vreme. Intrînd în legături cu alți tineri români și mai ales cu C. A. Rosetti, I. Brătianu este preocupat încă de atunci de starea nenorocită în care era țara și se gîndește și plănuește cum și ce să facă pentru a îndrepta rîul.

Întors în ajunul anului 1848 în țară, Brătianu face și el parte din partidul național în care se află toți oamenii de valoare din acea vreme, mai toți din familia boerestilor: frații Golești, Rosetti, Cimpineanu, I. Ghica etc. În curînd revoluția izbucnește.

După ce Domnitorul Bibescu, fiind silit de revoluționari să iscălească constituția, fuge în Transilvania, se institue de revoluționari guvernul provizoriu, compus din Ștefan și Nic. Goleșcu, I. Eliade Rădulescu și Magheru.

Acest guvern fugînd la Tîrgoviște, în urma răspîndirii vestii că Rușii au năvălit în țară, se institue de boeri cămăcănia sub conducerea lui Th. Văcărescu și Em. Băleanu. Aceștia sunt încă din nou răsturnați și se formează un guvern interimar compus din Mitropolitul Neofit, I. C. Brătianu și I. Mineu. La urmă se știe că toate aceste eforturi ale tineretului au fost zadarnice.

Cu căderea revoluției din 48, toți fruntașii politici ai acestei mișcări s'au nevoiți să se expatrieze: același lucru a fost făcut și Brătianu; după ce fusese arestat însă două săptămîni, fiind liberat pleacă la Paris.

În tot timpul cît stă exilat la Paris, I. C. Brătianu este în legături continue cu ceilalți revoluționari. Ba se pare că activitatea lui nu se mărginea la preocuparea de afacerile țării românești, ci se întindea și mai departe, căci în anul 1853, e dat în judecată la Paris ca «chef de société secrète et détenteur d'une presse clandestine». De asta a fost achitat; mai tîrziu însă, la 16 Ianuarie 1854, este din nou dat judecătii și condamnat de tribunalul corecțional al Senet la 3 luni închisoare, 3000 lei amendă și pierderea drepturilor civile pe 5 ani. Internat apoi într-o casă de sănătate, fu liberat în Iulie 1856.

În tot timpul cît a fost în exil, Brătianu ca și ceilalți Români desfășoară o activitate foarte întinsă spre a face cunoscut Europei

starea țării noastre, aspirațiunile legitime ale poporului român, înalcările și neîndeplinirile săvîrșite încontinuu de vecinii puternici și fără scrupule. Lor se datorește în bună parte faptul că venind în contact cu diferiți oameni politici de seamă apusenii ne-au făcut cunoscuți și au pregătit o simpatie care ne a dat posibilitatea să fim susținuți cu căldură în împrejurările mari.

Acestel pleiade de tineri entuziaști se datorește faptul că în anul 1856 prin tratatul de la Paris scăpăm de dragostea sufocantă a Rusiei și ni se dă posibilitatea să pregătim unirea.

În anul 1857, cînd puterile europene s'au hotărît însfrîșit să asculte plîngerile și cererile sărmanului popor român, Brătianu s'a întors în țară și fu ales membru în divanul ad-hoc, unde împreună cu ceilalți tineri naționaliști luptă cu înverșunare pentru realizarea unirii.

După ce Alexandru Ioan Cuza fusese ales Domnitor în Moldova, era mare fierbere în Muntenia: o mulțime de candidați, foștii Domni, fil, sau rude de Domni recurgeau la tot felul de mijloace spre a-și pregăti alegerea în Muntenia. În prezua alegerii o mulțime însemnată de oameni se grămădesc în curtea adunării și chiar rupînd cordonul de ostire, adusă spre a apăra adunarea, pătrunse în sala dezbaterilor. A doua zi Brătianu a trebuit să meargă în mijlocul acelei mulțimi neluminate, care ar fi putut împedica și zădărnici bunul mers al lucrurilor, și îndemnînd-o pe de o parte să fie liniștită pînă se va face alegerea, iar pe de altă parte asigurînd-o că lucrurile se vor rezolva în bine, izbuti să o liniștească.

În timpul cît a fost Domn Cuza, Ion Brătianu, deși a continuat să ia parte destul de activă la viața politică, nu a făcut parte din numeroasele guverne ce s'au succedat în acest timp.

El a avut însă rol mare în coaliția care se înjghebase, după lovitura de stat a lui Cuza, spre a-l detrona. O mare parte de oameni politici ai vremii, nemulțumiți de modul cum începuse să conducă Ioan Cuza de la o vreme, nu vedeau o scăpare a libertăților țării de cît în înlăturarea Domnului și în alegerea altuia din o familie domnitoare streină.

După detronarea lui Cuza la 11 Februarie 1866, Brătianu pleacă în străinătate spre a găsi un nou Domnitor. Sarcina aceasta grea el și-a îndeplinit-o cu succes și în mod norocos pentru țară. După ce fusese ales de țară ca Domn Filip de Flandra și după ce acesta refuzase, situația în țară nu era tocmai plăcută, ba se poate zice că o grea răspundere îl apăsa pe cel ce detronase pe Cuza. De aceea s'a simțit un fel de ușurare a tuturor sufletelor, cînd Brătianu, după indemnul lui Napoleon III al Franței — acel împărat căruia noi îl datorim așa de multe — adresîndu-se rufel acestei Carol de Hohenzolern, a izbutit să-l hotărască a primi domnia Țării Românești. Ast-fel s'a ajuns ca în ziua de 8 Maiu 1866 să calce pe pămîntul României acela sub conducerea căruia s'au realizat atît de mari progrese.

În primul minister al Domnitorului Carol de sub prezidenția lui I. Ghica, I. C. Brătianu are portofoliul finanțelor și-l ține de la 11 Maiu pînă la 15 Iulie acelaș an.

Mai tîrziu face parte ca ministru de interne din cabinetul Kretulescu de la 2 Martie 1867 pînă la August acelaș an, cînd se retrase; iar după puțin timp, formîndu-se un alt cabinet în frunte cu Ștefan Goleșcu, Brătianu ia fotoliul finanțelor la 27 Octombrie acelaș an.

În decursul cît țara e guvernată de acest cabinet se petrec lucruri demne de reamintat. Pe teritoriul țării noastre începuseră să se formeze bande de Bulgari cari porniau apoi în Balcani spre a provoca răscoale. Brătianu încă de atunci se pare că era convins că pe calea luptei să ne scăpăm de suzeranitatea Turciei. O intervenție din partea Franței are loc numai de cît în această privință, dar Brătianu protestează cu tărie că

acestea sînt înscenări ale vrășmeșilor României.

Tot în timpul acesta deputații moldoveni, partizani ai lui Brătianu, s'au ocupat de lege prin care interzic stabilirea evreilor în țară, iar în orașe o s'au înălțat numai cu învoirea consiliilor comunale. Acest proiect provoacă o întreagă furtună în toată Europa, iar cabinetul e nevoit să demisioneze, mai ales că expulzase o mulțime de Evrei de prin sate.

Brătianu continuă însă să aibă deplină încredere a principelui Carol și ministerul care urmează format de N. Goleșcu la 1 Mai nu este de cît sub influența covârșitoare a lui Brătianu, care are portofoliul internelor, iar mai pe urmă al războiului și finanțelor. O preocupare de căpetenie și a Domnitorului și a lui Brătianu era de a se crea în țara noastră căl ferate, cari să facă posibilă o mai ușoară comunicație și deci o mai mare intensitate a vieții economice. De aceea una din chestiunile pe cari le rezolvă acest cabinet este *concesiuunea Strussberg*.

La 16 Noembrie 1868 cabinetul Goleșcu — Brătianu demisionează și se formează un nou cabinet D. Ghica — Kogălniceanu, din care Brătianu nu mai face parte.

În anul 1870, cînd războiul dintre Franța și Prusia nu era încă decis, simpatiile tuturor Românilor erau îndreptate către Franța și manifestarea acestor simpatii era de așa natură în cît jienia pe Domnitor și-l puneă într-o foarte grea situațiune. Acum se pregătește o puternică mișcare anti-dinastică al cărele scop pare a fi fost chiar detronarea Domnitorului — detronare care ar fi trebuit să coincidă cu învingerea Germanilor de Franței, cînd s'ar fi provocat revoluție de odată în întreaga țară.

Lucrurile n'au ieșit însă, cum erau plănuite. Francezii în loc de învingători s'au învîșit, iar revoluția — de ce? nu se știe — n'a izbucnit de cît la Ploiești, unde Candiano-Popescu declarase pe principe detronat, prin voința națională, proclamînd ca regent pe Goleșcu, iar ca ministru de război pe I. Brătianu. Răscoala a fost însă ușor potolită, iar Candiano-Popescu, Goleșcu, Brătianu etc. dați judecătii sunt achitați de curtea din Tîrgoviște.

Guvernul conservator al lui L. Catargi format la 1870, după conflictul de la Sala Slătineanu, cînd Domnitorul era aproape să plece din țară și a rămas numai prin stăruința lui Catargiu a condus destinele țării pînă la 1876; era cel mai îndelungat guvern pe care îl avusesem de la începutul vieții noastre constituționale și de aceea opoziția de toate nuanțele era foarte neliniștită.

O întreagă mișcare în care intră, alături unii de alții, vrășmașii cel mai mari, se începe acum și cabinetul L. Catargi demisionază formînd cabinetul Manolache Costache Epureanu la 27 Aprilie 1876. În curînd însă, la 23 Iulie acelaș an, devine prezedinte al aceluiaș cabinet I. C. Brătianu.

Ast-fel se formează guvernul liberal care în frunte cu Brătianu cîrmuește țara 12 ani, pînă la 1888 cu o mică întrerupere la 1881, cînd ia prezidenția Dim. Brătianu.

Se înțelege că nu avem să povestim aici în detalii tot ce s'a săvîrșit sub acest minister.

E de ajuns să spunem că puțin timp după venirea lui Brătianu la cîrmă născîndu-se conflict între Rusia și Turcia, guvernul împreună cu Domnitorul socotesc că nu e bine să rămînem neutri, și hotărască să participăm la războiul contra Turciei. Această hotărîre curagioasă a fost plină de urmări fericite pentru țara noastră. Grație luptei eroice de la Plevna, Grivița etc., țara noastră și-a căpătat un loc de cinste printre popoarele europene și cuvîntul nostru a început să prețuiască ceva. Independența cîștigată de țara noastră prin război a fost un pas mare spre progres, un pas care a dat puțință vieții noastre sociale să se dezvolte de aici încolo cu o mare intensitate pe toate căile. De aceea regalitatea a fost o încoronare firească a acestor eforturi pline de succes.

1) Ca șef de societate secretă și ca publicînd ziare pe ascuns.

In ultimul timp al guvernării sale, toate nuanțele de oameni politici se asociaseră formând opoziția unită, care reușește să dărime guvernul lui I. C. Brătianu la 30 Martie 1880. De la această dată Brătianu se retrage la moșia sa de la Florica, unde moare la 4 Maiu 1891.

Biblioteca politică

APEL — către toți domnii autori de cărți folositoare, literare, științifice, religioase și agricole și către toate inimile generoase și cu dor de binele, propășirea și luminarea poporului român, căror le facem rugămintă, să binevoiască a contribui cu cărți folositoare, la formarea unei bibliotecii pe lângă biserica cu patronul Sf. Împărați Constantin și Elena din parochia Pazarlia, plasa și județul Constanța, din care populația comunei Pazarlia, precum și a altor comuni din Dobrogea, să se poată adăpa din izvoarele ei binefăcătoare.

Preot Gh. I. Grigoraș

DE-ALE MESERIAȘILOR

Frumoase au fost zilele de 1 și 2 Iunie trecut, însă plăcute au fost în deosebi meseriașilor constanțeni ziua întâia și a doua de Rusalii. O întâmplare fericită aranjase mai multe serbări pe seama breslașilor locali, iar cunună acelor festivități fu

Sosirea Escursioniștilor Tirgovișteni.

Cu trenul de 7 dimineața, Duminică 1 Iunie, a sosit în Constanța un grup de 54 breslași și negustori din Tirgoviște, însoțiți de soțiile lor. Două delegații ale Corporațiilor locale le fac o caldă primire la gară, iar excursioniștii descind pe peron în urale entuziaste, pornind apoi în corpore pentru încuartirare.

Clipele par foarte scurte, graba e mare. De bine că ne-au sosit și oaspeții, vom azista cu toții, răspunzând invitației, la

Sfințirea Drapelului

inerei societăți „Regina Elisabeta” a marinarilor civili din portul Constanța.

La ora 8 jumătate, muzica regimentară salută drapelul Corporației „Breslele Unite” și pornesc spre Corporația „Fer și Metal”, de unde apoi, cu ambele drapeluri în frunte, grupul parcurge str. Mangaliei până în capul str. Carol, unde grupul este așteptat de excursioniști, cari, se asociază cu toții și se îndreaptă spre sediul bătrinei societăți a Meseriașilor, de pe str. Libertății și la un loc cu societatea „Trajan” a impiegatilor ospătari, iar la ora 10 cu cinci drapeluri în frunte ale celor cinci societăți — a meseriașilor, marinarilor, ospătariilor și corporațiile, cortegiul porneste spre Catedrală.

Slujba botezului și sfințirea drapelului societății marinarilor fiind sfârșită, cortegiul se înclagă din nou ocolind mai multe străzi cu muzica și drapelurile în frunte și urmat de excursioniști.

La ora unu, o mică „gustare” are loc la restaurantul „Cornul de aur” de pe malul mării. Se ridică mai multe toasturi; se țin mai multe vorbiri, făcându-se istoricul societății, și la o masă de vr'o 350 de tacimuri își împarte dragostea frățească o mindră ceată de clăcași. Apoi se fotografiază în grup și după amiază a urmat

Serbarea Cîmpenească

a societății „Trajan” a impiegatilor ospătari din localitate cari, pentru gustul lor de aranjare, merită multă laudă.

Luni, a doua zi de Rusalii are loc

Patronul

Corporației Fer și Metal; și la ora 10, membrii și invitații azistă la serviciul divin oficiat în localul Corporației. O frumoasă cuvintare, rostită de d-l Inspector, urmează sfintei slujbe iar de aci, la o nouă „gustare” se adună cu toții în grădina Plevna. Escursioniștii sunt toți. Vorbirile nu lipsesc. Entuziasmul e mare și dragostea multă. Cu mulțumiri și laude aduse Constanțenilor ne îndreptăm la ora 3 către port și atelierile construcției, pe care le vizităm; apoi ne imbarcăm pe

un vaporas și ne îndreptăm spre silozuri pe cari de asemenea le vizităm. Escursioniștii sunt foarte surprinși. Ne urcăm din nou pe vaporas și urmează o mică preumblare pe mare.

La ora 7 și jumătate Corporația „Bresle Unite” dă un banchet, tot în grădina Plevna, în onoarea excursioniștilor. Seara aceasta de sigur a lăsat niște amintiri foarte plăcute Tirgoviștenilor. S'au ridicat toasturi, s'au ținut vorbiri și cu multă ardoare Munca dădea mina cu Geniul iubirei de patrie și neam. S'a petrecut frumos și mai cu seamă s'a vorbit frumos. Un visător, ar fi privit cu drag cum se înalță sufletul în doruri vîi, cînd armonia stăpînește — și și-ar fi zis: *Nădejdea de mal bine, prin tine înflori-va... sărmane muncitor!*

S'a tostat pentru M. S. Regele, pentru Tară și Națiune — și Tirgoviștenii nu aveau cuvinte a mai spune dragostea care i-a fost pătruns pentru frățeasca primire și atenție ce le-au dat Corporațiile locale.

Banchetul s'a sfîrșit în miez de noapte printr'o frumoasă horă în care se alintau, cu frații de la Mare, drăgulele excursioniste din Tirgoviște.

Ne-am despărțit apoi cu dor de revedere, iar a doua zi, oaspeții au plecat, ducînd cu dînsii salutări la frați și multe frumoase amintiri de la noi spre vechia reședință a scaunului domnesc.

Crușiu

ȘTIRI ȘCOLARE

D-l Paul Pașa, revizor școlar al județului a făcut, luna Maiu și Iunie, inspecțiuni următoarelor școale: Anadolchioi, Canara, școala armeană, școala bulgară, școala fröb. No. 1 și No. 2 Constanța, Hasiduluc, Nazareea, Gargalie Mic, Gargalie Mic fröb., Caraharman, Caraharman fröb., Tuzla și Tuzla fröb., școala de fete No. 2, Tatlageac, Docuzol, Chiostel, Ciobanu, Gîrlieci, Dăeni, Ostrov, Aigâr Amet, Făgărăș Nou, Rahman, Haidar, Saraiu, Tichilești, Topalu, Boascic, Anadolchioi, Anadolchioi fröb., Biulbiul, Cochirleni, Mahmut-Cuius, Murfatlar fröb.

La examenul de învățători-ajutori au reușit din acest județ: Stefană Usturoiă, Gh. Dropol, D. Avram și M. Constantin.

— Se știe că se luase dispozițiunea ca sumele prevăzute în budgetul comunelor rurale pentru școli să se verse la Casa școalelor și dînsa să facă plățile. Inșă nefiind timp suficient a se studia această organizare, Ministerul Instrucțiunii Publice a luat dispozițiunea cu ordinul No. 34182—7 Iunie 1908; ca sumele pentru școală să se achite în milioane învățătorilor astfel: Cele lunare în fiecare lună, cele de reparațiuni la 15 Iunie ale fiecărui an și cele de combustibil la 1 Septembrie.

— Prin decizia ministerială și în urma avizului consiliului permanent de Instrucțiune No. 36303—6 Iunie a. c. s'a aprobat ca manual didactic cartea de Aritmetică, pentru clasele I, II, III și IV urbane și divizia I, II și III rurale întocmită de d-nii Gh. C. Ionescu, inspector al învățămîntului primar și d-nii Gh. Tănăsescu și d. D. Bujilă.

Cunoscută fiind priceperea acestor dascăli în exercitarea meseriilor și experiența ce au în învățămînt de atîta vreme, credem că manualul întocmit va aduce noi îmbunătățiri în tratarea Aritmeticii — a acestui însemnat obiect de învățămînt în școalele primare.

— Examenul elevilor de curs primar pregătiți în particular se vor ține în zilele de 13, 14, 15 și 16 Iunie, orele 3—6 p. m.

— Învățătorul St. Momciu dela Caraaci se transferă pe 1 Septembrie la școala Chioseler.

— D-ra I. Maurevell a fost numită conducătoarea grădinei de copii din comuna Dobromir-Deal.

— Ministerul Instr. Publice cere un tablou de școalele unde s'au ținut cursuri regulate cu adulții și numărul auditorilor.

— Se zice, că congresul general al învățătorilor acest an se va ține la Iași în prima jumătate a lunii August a. c. Am dori ca și din județul nostru să ia parte cît mai mulți,

cu cit știm, că se găsesc și la noi dascăli cari pot contribui îndestul cu luminile lor. La realizarea chestiunilor ce se vor pune în discuție. Data exactă a ținerii acestui congres se va comunica la timp.

Pentru d. Ministru al Domeniilor.

Sunt cinci ani de-a rîndu, de cînd plasa Hîrșova din județul nostru și plasa Babadag din județul Tulcea sunt bîntuite de secetă nemilostivă. Acum doi ani, cînd se putea spera într'o recoltă satisfăcătoare, piatra a culcat toate roadele la pămînt.

Ți se frînge inima de durere, cînd parcurgi astăzi această parte de loc. Minia lui Dumnezeu s'a abătut peste oameni și peste vite! Acestea mai ales mor literalmente de foame. Pămîntu-i negru ca și sufletele oamenilor!

Anul trecut, Ministerul de domenii, avînd în vedere această stare îngrijitoare de lucruri, a încuviințat ca vitele să pășuneze în pădurile Statului din localitate, plătiind pentru vitele mari cinci zeci bani lunar, sau șase lei pe an, iar pentru cele mici zece bani de fiecare cap, sau un leu pe an.

Anul acesta, cînd lipsa, în urma crizelor și secetel repetate, e și mai simțitoare, pentru pășunatul în pădurile Statului s'au fixat următoarele prețuri: un leu și jumătate, pe lună, de vita mare și cinci zeci bani, de oaie, — adică prețuri îndoit și încincite ca anul trecut.

Este fără îndoială, o scăpare din vedere din partea Ministerului, căci nu ne-am putea închipui nici o dată, că aceia cari sunt chemați să privilegheze buna stare a plugarului, înlesnindu-i pe cît posibil nevoile și crezîndu-i păsurile, să caute din contra a le îngreua situația și fără de aceasta destul de mizeră.

Nu ne îndoim, că se va reveni de îndată asupra acestei dispozițiuni și nedrepte și cu neputință de adus la îndeplinire, — de oare ce oamenii, lipsiți cu desăvîrșire, chiar dac'ar voi, nu ar avea de unde să facă față acestei plăți.

Pe de altă parte ne temem și de regretabile incidente. Fără a mai aștepta învoirea Ministerului, locuitorii din ținuturile pomenite, neputînd ține vitele flămînde în bătătură și gemînd de foame, le-au dat drumul în păduri, — și dacă agenții domeniiali, dintr'un excesiv spirit de fiscalitate, vor căuta să se poarte aspru cu oamenii și așa desnădăjduiți, se pot prevedea ciocniri ireparabile în urmă.

„Dar n'ar avea nici oboare, unde „să le închidă toate vitele — imi „spunea deunăzi un plugar dintr'acolo — și „apoi, să poștească, dacă le dă mina! „Noi nu cerem pomană, dar nici așa, „să ni se lee și plelea“...

Supunem cele de mai sus cunoștinței d-lui Ministru al domeniilor, în îndreptățita speranță că se vor lua grabnice măsuri în consecință, pentru liniștirea spiritelor.

TRAIAN BELU

AVOCAT

Constanța

Banca de scont

Doctorul G. PSARAFTI

Str. General Manu No. 17.

(foastă Strada Militară)

Consultatiuni în fiecare zi dela 4-6 p. m.

IMPRESII

Nu știu, dacă greutățile întâmpinate zilnic în lupta pentru existență, explică în deajuns să îndreptățească măcar cît de puțin răutatea omenească, cea inconmensurabil de mare... „Homo homini lupus!” — această zicătoare veche, dovedește că, dacă nu de cînd lumea, dar cel puțin de foarte multă vreme, oamenii s'au mîncat între dinși ca și cîinii — și lupul face parte din speța cîinilor.

Pe mine unul, răutatea omenească nu mă mai impresionază; o găsesc foarte firească. Am întâlnit-o foarte des în cale și am știut s'o înfrunt. Dacă nu mă mișcă, atunci cînd ea se îndreaptă asupra persoanei mele, mă revoltă însă, cînd văd că ea cată să lovească într'un aproape. Aplicația mea pentru gazetărie și faptul că m'au dedicat acestor cariere, — în exercițiul căreia ești zilnic chemat să iei apărarea celor slabi și atacați — confirmă pe deplin acest intim simțimînt al subsemnatului.

Nu m'ași fi oprit astăzi asupra acestui subiect, dacă nu mă isbeau în ultimul timp, două cazuri de josnică răutate.

În momentul cînd mult regretatul Christea Georgescu, după ce-și perduse simțirile, era transportat într'o cameră a Hotelului Carol; cînd întreaga asistență, încremenită în fața tristului eveniment, nu știa cum să acopere vaețele deamădălduite ale nefericitului sale soț, s'a putut găsi un om, care să fure deasornicul și lanțul de aur ale fostului primar.

S'ar putea presupune, că autorul acestui ordinar delict n'a putut fi de cît o brută de rînd, un om din personalul de serviciu. Dar ce vești zice de următorul specimen — o persoană sus pusă, care, fără nici o considerație de nimă sau măcar de etichetă, a dat drum instinctelor sale ot așa de degradate, ca și acele ale individului „ordinar”, de care ne-am ocupat mai sus?

După ce l'au vizitat pe maribund, cînd s'a proficuit că-și vine rău — față cu cele ce-ău urma, nici nu putem crede, că omul acesta n'are înimă. — seara, profitînd de o mică aduhare, n'a găsit ferment mai înjurios ca să vestejească numele aceluia, în fața durerilor căruia, părea că-și adusesse și dînsul un moment aminte, că e om b

Nu-l vom numi — deși disprețul public e prea puțin pentru asemenea creaturi, care din greșeală așchipează și asemănarea Creatorului. —

Un Monstru.

Ziarele din Capitală au relatat, zilele trecute, despre un atentat criminal, al cărui autor a fost tînărul Albini din Cernavoda, iară victima însuși tatăl acestuia, proprietar și chereștegiu în acea localitate.

Trei gloanțe de revolver, trase unul după altul, după urma cărora Albini tatăl s'a ales cu o neînsemnată zgîrietură pe frunte și cu... spaima.

Un paricid nu poate să se facă decît odios în fața lumii, — și tînărul Albini a avut să sufere tot oprobiul opiniei publice.

Aceiași opinie publică însă — acest judecător atît de neînduplecat, cînd e vorba de ... spinarea altuia! — e bine să fie pusă în cunoștință cu toate împrejurările în care s'a comis pomenitul atentat și apoi, să judece.

Albini tatăl se stabilește, acum cîțiva ani în urmă, sărac de tot, în țară, și împreună cu soția sa — care muncea la roabă alături cu dînsul — parvine în cîtva timp să lege curmei de tel. Cu ocazia construirii Podului de peste Dunăre, micul întreprinderi mai norocoase fac ca Albini să prindă chiag și încetul cu încetul să ajungă astăzi om de peste o sută de mii de lei — grație cinstitel și harnicel sale tovarășe de viață.

În acest interval, dînsul dobîndește și opt copii.

Ajuns om mare, lui Albini încep să nu-i mai placă ochii soției sale, se inhâlțează cu o femeie — cum s'o calificăm?... — și după ce vede că nevasta lui nu știe de frica bătailor, pe care i le administrea zilnic, se hotărăște și își duce întreaga familie, afară de băiatul cel mare, în Italia.

Aci îl părăsește în voia Domnului. Nenoroceita femeie, cu șapte copii de git, face ce face și se înapoiază la Cernavoda, însoțită de Consulul Italian din Constanța,

care caută să convingă pe Albini de nesocotita sa fărădelege și oarcă să-l readucă la sentimente mai bune, fetă de oropsita lui familie.

Toate încercările rămîn zadarnice și familia lui Albini continuă să trăiască în Cernavoda o existență mizerabilă. Desculți și gol, copiii bogătașului Albini cerșeau plînea.

Acest monstru își împinge însă cinizmul și mai departe. Nu știm care din cunoscuți, propunîndu-l un tînăr, pentru a lua în căsătorie pe d-șoara Albini, ajunsă în vîrsta măritigului, nesocotitul tată îl recomandă... bordelul!

O asemenea purtare, era firească să exaspereze pe băiatul cel mai mare, snopit și el zilnic de bătaie, — și la un moment dat se decide să se nenorocească el, dar cel puțin să ferească de pierzanie restul familiei sale.

Așa stau exact lucrurile. Nu e om în Cernavoda care să nu condamne purtarea incalificabilă a acestui monstru și ne mirăm cum corespondenții din acea localitate ai gazetelor din Capitală s'au mîrginit să înregistreze pur și simplu faptul, ca un atentat ordinar.

Mal multă inimă, d-lor! S.

Băile din oraș.

Incontestabil, unul din cele mai supărătoare încoveniente prezintate de băile de la Mamaia, este prea marea lor depărtare de oraș, ceea ce le face inaccesibile, în zilele de lucru mai ales, pentru populațiunea locală. Funcționarul său negustorului din oraș, care va trebui să piardă o jumătate de zi pentru a face o baie la Mamaia, — lucru ce nu-l îngăduie timpul, ocupațiunile și interesele — va renunșa de sigur la plăcerea de a vizita „faimoasa” plajă de la Mamaia, pe care reclama atît de prodigioasă plătita de d. Bănescu, nu a putut-o apropia nici măcar cu o palmă de Constanța.

Înainte vreme, cînd băile se găseau la vii, încă s'a simțit nevoia unei instalațiuni și în oraș, — căci și Constanțenii suferă de călduri ca și restul lumii!

Nu știm cine o stabilit ca băile din oraș să fie instalate sub malul de la biserica armenescă, — loc absolut impropriu. De și adăpostit, fundul mării în acea parte de loc e plin de bolovan, cari nu o dată au sîngerat picioarele și coutele vizitatorilor, și în afară de aceasta, mușchii aduși de valuri, din cauza pozițiunii locului, sunt îngămădiți acolo, ceea ce face atmosfera din jurul băilor de multe ori cu nepuțință de suferit și murdăresc într'un mod urcios apa.

În schimb, partea de sus a orașului — cea mai populată — nu are nici o instalație de băi. Lumea se scaldă de aralma sub malul din str. Mangaliei, iar alții cari se abat — tot din cauza acestei lipse — mai la dreapta sau mai la stînga de această parte de loc, sunt expuși deseori la accidente nenoroce.

Conduc de aceste considerațiuni și sesizat de mai multe plîngerî din partea locuitorilor, actualul consiliu comunal a prevăzut prin budget suma de 12 mii de lei, cu destinațiunea de a construi niște băi populare în partea arătată de noi mai sus.

Oportunitatea și utilitatea acestor instalațiuni e în afară de orice discuție și ele sunt cu atît mai mult așteptate, cu cît sunt de foarte multă vreme dorite.

Ceea ce nu pricepem este încetineala ce se pune în executarea acestei lucrări, — căci plîna acum nu vedem să se dea vre-un semn de început.

Făcînd-ne ecoul populațiunii din partea de sus a orașului — o repetăm, a celei mai numeroase — rugăm cu insistență pe cei în drept să bine voiască a accelera acele lucrări, pentru ca să dea cît mai curînd în folosință publică aceste instalațiuni atît de necesare.

High-life-irea Dealului Spirei*

„Dealul Spirei” din Constanța
s'a hallalfuit de-a bine, —
Și-i exact lucrul acesta...
cerceteze ori și cine.
Mahalaua, cit vezi c' ochii,
— chiar în colțuri depărtate.
Este astăzi împănată
cu drăcii, cite-alea toate.
Și nu-i vorba de bordeluri,
de metrese jerpelite,
De chiocecuri, cîntărețe...
— astea-s lucruri învechite!
Azi avem în „Dealul Spirei”
noutăți pariziene,
Teatre à la „Moara Roșie”,
— cu artiști umflați în... pene.
Mergi la „Paradis”, spre pildă,
— vezi pe-Adam — e un Mulatru —
Iară Eva, o balciză,
— care face... chiar cit patru!
El dansează macis, Kek-ălk,
— secondat de o „Sofiță”,
Care, ca s'azvirle bine,
— poartă într'adins rochiță.
Vezi froufrou-uri fendesieclu,
— dedesubturi dantelate, —
Spectatori — mai toți cu fesuri
— stau cu gurile căscate.
Dansatoare europence
— joacă din buric... nemțește.
Cîntăreți, streini de țară,
— dau din buze... franjuzește.
Dar, capac la toți le pune
— cupletistul Dumitrescu, —
Rid toți pină-și strimbă gura,
— chiar Pompei, zis și Popescu.
Cu „măciuca”-i, cu „tulumba”-i,
— așa cum le manevrează, —
Ciți și cite spectatoare
— din rărunchii lor n' oștează?!
Desbrăcat, numai în vestă,
— stă antreprenorul Stoică, —
Transportat de admirare
— gura lui își pare scoică...
Dar nu-i numai „Paradisul”,
— căci mai e și „Cuza-Vodă”, —
O grădină-improvizată,
— cu o scenă mai... comodă.
Acolo se execută
— mai mult piese naționale.
Excelează doar Tomescu,
— căci încolo-s toți mardale...
Crai, gagiice, stau la mese,
— tot halind, pilind pahare.
Și 'ntr'un coț Madam Lenache
— cu-ale ei pensionare. —
Dacă mergeți la „Hagiopol”,
— veți găsi trei Sirbi acolo,
Cîntă și dansează fain
— în terțet, duet și solo. —
La „Smolenski”, în grădină
— joacă Hagi-Agop... Vărzarul,
Într'o limbă păsărescă
— ... dar le tale, ău, cu parul.
Lumea stă și se-amuzează
— pin' la unu, două ore
Sus trăiască „Dealul Spirei”! —
— ai rămas pe jos, Grigore...
Uite-așa, cu una, cu-alta,
— nu simțim cum ne corupem...
Dar, subțindu-ne într'una,
— tare mi-e să nu ne rupem!
Saroglu.

* Cartierul de sus al orașului Constanța.

Doctor NICOLETOPOL

Abia înapoiat dintr'o nouă călătorie științifică dela Paris, unde a studiat de aproape boalele de ochi, vas, faringe și laringe, întreprinde orice operațiune după metodele cele mai moderne. — CONSULTAȚIUNI: dela 8—5 p. m. — Domiciliul: Str. Vasile Aleandri (îngă oficiul Telegrafo-poșta)

Tabla înmulțirii

M'am finut de multe ori să-și porecesc istoria asta, care poate să te intereseze din cîteva puncte de vedere:

Mă numise pentru întâia dată înrășător într'un an din Moldava. Proprietarul de aci, „cucoul” Grigore Baltă, era un om de vr'e patruzeci și ceva de ani, de statură înaltă, bine făcut, cu o cămătură blajină, și cu mustășile așa de lungi în cit îi ajungeau pînă aproape de urechi; mustăși de „Ungurean sadea” cum îi ziceau în glumă, prietenii. Ne împrietenisem repede și mă îndușoșea de multe ori, iubirea lui sinceră, fetul lui de a se purta cu băeșide la școală, care cum îl vedeau îi făceau galerie împrejur.

Îi erau dragi copiii tuturor, pentru că ei îi reaminteau icoune vechi, rămase într'un colț al sufletului lui blind — copiii — proprii lui copii pe care moartea îi răpise de mult; ducînd cu ei, tot dorul, toată veselia și fericirea boerului.

Și precum boala, lasă într'un organism urme, ori și cit ni s'ar părea nouă „că e pedepșin restabilit”, tot așa și durerea cu toată uitarea ei aparentă, lăsase în sufletul lui ce. Grigore urme adînci, pe care nici vremea care aduce cu ea uitarea, nici traiul lui așa de liniștit și de senin nu putuse face nimic spre a o vindeca.

Două lucruri îl distrau aici la țară: ci-titul și vînătoarea. și de multe ori cînd cant să-mi aduc bine aminte, par'că-l văd în costumul de vînător, cu șapca trasă pușin pe ochi, — oprindu-se dinaintea odăișei mele de la școală și strigînd:

— Mergem, flăcăule?

— Mergem ce, Grigore!

Și plecăm. În tovărășia lui nu îi s'ar fi urit să fi mers ceasuri întregi; avea ceva nespus de comunicativ omul acesta, în glasul, în vorbele cu care-și descria amintirile, și întâmplările, dintr'o viață trăită cu adevărat. De multe ori în mijlocul naturii, în fața valurilor verzi de grîne care se perdeau în zarea imensă a cîmpului, ochii lui ce Grigore rămîneau înmărmuriți într'o privire vagă, nedeslușită par'că ar fi căutat să dea împrejurărilor din unele amintiri care mergeau pînă în fundul copilăriei lui, o notă mai tainică, mai misterioasă....

Intr'o zi — și erau dese zilele cînd boerul venia pe la școală, m'a găsit tocmai învîșind pe copii „tabla înmulțirii”; s'a așezat liniștit pe scaun pe cînd copiii continuau să numere obiectele de intuițiune cu un interes deosebit, și cînd isprăviau, ochii lor mari, frumoși și liniștiți se îndreptau naivi, triumfători spre ce Grigore.

Era în aerul clasei ceva solemn, ceva dintr'o liniște neobișnuită în lumea aceasta mică de școlari, în care răspunsurile răsunau clare, ca ciripitul unor păsărele în pragul primăverii.

Cînd am isprăvit s'a sculat de pe scaun s'a apropiat de mine și cu un gest larg, protector m'a luat de după gît și m'a dus la „curte” unde ni se pregătise masa.

„Tocmai mă fineam să-și istorisesc — începutu boerul — cum am învățat eu tabla înmulțirii pe vremea cînd eram și eu școlar, o mină de om — mic și slăbuț — de pe cînd citeam și răsceam de pe carte pînă cînd mă apucau amășelile.

Și toate mai mergeau cum mai mergeau, dar cînd era vorba de șocotele, de tabla înmulțirii, mai ales, de atîtea numere pe care mintea mea fragedă nu era în stare să le reție nici măcar în urma atîtor precitanii — cum ne spunea să facem domnul acela mic din cale afară de aspru de la școala din Tirg, și care ne mîngia palmele cu o uniea lungă, de multe ori cînd de lungă în cit nu mai avea nevoie să se dea jos de pe catedră spre a ajunge la cel mai depărtat

școlar, — mă apura un fel de sfîrșială, o desuădejde de suflet oboșit care știe că ori ce-ar face e zadarnic.

Și cînd mi-a venit și mie rîndul am dus'o pînă la înmulțirea cu opt, de aici încolo am început să grădesc mereu și rezultatul îl înșelăgî ușor; — mai înșelăgî o palmă zdrovîna care m'a făcut să văd stele verzi, și apoi un potop de nule care mi-au umflat palmele... De la o vreme n'am mai știut nimic... Cînd m'am trezit mă așlam în genunchi lingă tablă, cu obrații aprinși ce-mi ardeau ca para focului, și cu ochii uscăși care mă usturau ca după o noapte de insomnie.

Iată pentru ce cînd am văzut că copiii deprind așa de ușor, aceea ce pentru mine a fost un chin, un adevărat Calvar — ca să zic așa, — mi-am amintit de timpurile de odinioară... timpul acela al copilăriei, în care împrejurări ca cea pe care și-am poreștit'o, îi întunecă o parte din farmecul și din duioșia ei!.....

Teodorescu-Cobadin.

INSTANTANEE

IANI

Iată un nume care umblă pe toate buzele, — dovadă irefutabilă, că nu e nevoie să fii om mare, pentru ca să ajungi o celebritate. De altfel, Istoria Constanței pomenește de oameni mari, mari de tot, cari n'au fost buni nici de zapcii!

Iani al nostru, așa mic cum este — mic ca statură, mic ca poziție socială, mic ca pretențiunile și aspirațiunile — a ajuns totuși astăzi să se bucure de o reputație, pe care n'ar fi în stare să i-o mai doboare nimeni și nimic, și pe care i-o invidiază însăși Manda.

Faima lui Iani trece peste întinșele granițe ale districtului nostru. Vizitatorii Constanței mai curînd uită să întrebe de Ovidiu, de cit de vestitul nostru conorășean.

Și-apoi dînsul nu e numai cunoscut, dar și cunoaște mîndra lume. Nu e proprietar, nu e gazdă, nu e antreprenor de case „garnies”, nu e bătrîn, nu e flăcău, nu e văduvă sau fată mare — acestea în număr mai restrîns — care să nu fi căutat să aibă prețioasă cunoștință a tot așa de prețiosului Iani.

Democrat convins, dînsul nu eschide din cunoștințele sale nici chiar servitorii și mai ales servitoarele; — iar prietenii și cunoșcuții săi cată a trage foloase din imensa popularitate a lui Iani prin această lume, pe care unii o batjocoresc într'atita, în cit îi mînincă chiar salariile.

Conștiincios pînă la sacrificiul de sine, Iani nu recomandă o servitoare înainte de a fi pus-o el însuși la încercare. Ii sunt de ajuns lui 12 ore — n'am vrut să zicem o noapte — pentru ca să i elibereze certificatul. Nu e vorbă, de multe ori, peste patru-cinci zile bagă el de seamă că s'a ars, — dar, glumeț cum e, lasă să se păcălească și altă lume.

Iani își datorează marea lui „notorietate” într'o bună parte, manierelor sale excesiv de elegante și în special salutului său, însoțit totdeauna de reverențe foarte draguț cumpănite și urmate de un zîmbet care farmecă și captivează.

Semne particulare: Fără baston e mort.

Saroglu

INFORMAȚIUNI

În ziua de 8 c. s'a întrunit în localitate comisiunea instituită de Ministerul de Interne, în urma cererii d-nei V. Chr. Georgescu, de a i se acorda o pensie, în urma morții mult regretatului d-sale soț, care și-a sfîrșit zilele în exercițiul funcțiunei.

Comisiunea compusă din d-nii: Andronescu, directorul administrației județene și comunale din Ministerul de Interne; Seteanu, directorul casei pensiunilor din Ministerul de Finanțe; Boteanu, procuror; Dr. Margarit, medicul primar al județului și Dr. Pilescu, medicul primar al orașului, în una-

nimate, a hotărît să se servească văduvei o pensie de 75 la sută din salariul avut, în ultimul moment, de decedat.

Deciziunea a făcut o excelentă impresie în oraș.

Familia d-ului Gh. Golba, mare proprietar și consilier județean, a avut să înceapă săptămîna asta din urmă o mare nenorocire. Tînăra Paraschiva Golba, fiică a distinsului nostru confederațean, a încetat din viață în urma unei lungi suferințe.

Înmormîntarea a avut loc la Medgidia, cu o deosebită solemnitate.

Trîmitem îndureratei familii sincerele noastre condoleanțe.

Vaporul „Principesa Maria” a început cursele regulate între Constanța și Constantinopol de la 8 lunie, de cînd vaporul „Regele Carol” a rămas în rezervă.

De la Constantinopol vaporul „Principesa Maria” va merge la insula Tenedos, unde a fost accidentul său, ducînd pe membri tribunalului maritim, cari, conform deciziei tribunalului, vor trebui să cerceteze cum s'a produs punerea pe stîncă a vasului, chiar la fața locului, aceasta în vederea procesului maritim pe care serviciul maritim îl are cu fostul comandant al vasului, d. maior Ciuchi.

Rezultatul alegerii la Camera noastră de Comerț a fost următorul:

Lista I: Em. Brancovici 180 vot., Eremia Blebea 181 vot., Vasile Mureli 181 vot., Ion Dumitrescu 182 vot., Vasile Toma 183 vot., M. Frenchian 181 vot., D. Nicolaescu 183 vot., Nicolae Bratu 181 vot.

Lista II: T. Manicafide 133 vot., E. Blebea 132 vot., A. Cosma 133 vot., N. Rigani 136 vot., T. Dabo 133 vot., R. Radef 135 vot., A. H. Osman 135 vot., M. Zamfirescu 135 vot.

Lista III: G. M. Grigoriu 19 vot., N. Cialicu 20 vot., R. Radef 19 vot., D. Balanescu 19 vot., R. Mustafa 19 vot., A. Tramundana 19 vot., P. Postelnicu 20 vot., Ef. Radu 19 vot.

Baroul a declarat lista în cap cu d. Brancovici aleasă.

Pe cit aflăm alegerea a fost contestată.

Săptămîna aceasta încep lucrările de pavaj și reparare a străzilor din partea de sus a orașului.

Consiliul comunal a decis ca str. Căldrașilor, pe care locuia decedatul primar al orașului, să poarte numele lui „Cristea Georgescu”.

La Cercul de arte, literă și sport a fost ales președinte d. Ion Nedoviceanu, cu unanimitate de voturi.

Persoanele care căldătoresc pe Dunăre, plecînd de la Cernavodă, au de suferit foarte mult după urma lipsel unei gherete, în care să se udăpoatească pînă la venirea vaporului, care — se știe — vine foarte neregulat și la o oră — între 1—2 și 3 noaptea — care reclamă neapărat un adăpost.

Pe timpuri ploioase mai cu seamă e un adevărat dar un adevărat supliciu să aștepti cu ceasurile în cîmp liber, expus la toate intemperiiile, sau să te îngîmădești într'o cocioabă de cafeana din acel loc, de o infecție de nedescris.

Agențiile de vapoare, sau serviciul hydraulic trebuie să umple acest gol, neapărat.

Un domn funcționar dela Administrația financiară din localitate exploatează într'un mod scandalos o femeie, care se pretinde a fi soția sa.

Ne mărginim de o cam dată a atrage atențiunea celor în drept, siguri fiind-că nu vom fi siliți a reveni, — de data aceea însă cu detalii.

Atragem atențiunea asupra anunțului cu jurnalele de modă ale Librăriei Nicolaescu.

Între linia ferată și șoseaua ce duce la Vil, se află două corpuri de case ale C. F. R. locuite de funcționarii locali al Direcțiunei.

Aceste clădiri, deși construite în condițiuni moderate și destul de comode pentru destinația ce li s'a dat, totuși prezintă un hal de scandaloasă neîngrijire. Fără împrejurări, gunoarele și lăturile sunt aruncate de jurîmprejur; șantul dinșpre șosea, mai ales, e plin de cenuse și de toate necurătențiile, în care porcii răscolesc miazmele ce zac acolo. Pe partea dinșpre linia ferată, sunt așezate de aceste case niște maghernițe, fie pentru lemne, sau păsări,

fie pentru alte trebuințe, însă — ce caliciei! — toate făcute din fel de fel de scinduri, acoperite cu fel de fel de tinichele și table vechi — în cit, venind cu trenul la Constanța, călătorul s'ar crede mai curînd că intră într'un cartier țigănesc.

O altă toleranță se mai observă cu clădirile din porțiunea de teren a C. F. de peste drum de fostul spital militar, unde te trăsnește putoarea ce exală cocinele de porci, ținute de locatari — tot funcționari C. F. cari, profitînd de curtea spațioasă ce le stă la îndemînă, găsesc cu cale să facă comerț, crescînd zeii de rimători, dar otrăvind aerul din vecinătatea lor.

Semnăind aceste neplăcute constatări, sperăm că d-l Turbatu, șeful Gărei va lua măsurile cuvenite.

In urma ploilor din ultimul timp, două treimi din semănăturile acestui județ sunt asigurate.

S'a deschis grădina publică.

O orchestră compusă din artiști excelenți execută în fiecare seară bucăți alese.

Prețurile de consumație: Halba 50 b., Țapul 30 b., Regala 25 b., Șprițul 30 b., Sticla vin Mar Oceanu 1.50, Tămăioasa și Drăgășani 3.50, Lapte bătut 20 b., Cafeaua 20 b., Dulceața 20 b., Cafea a la glace 40 b., Prăjitura 20 b., Sirop cu sifon 40 b.

Mititei, fleici, pui fripiți și tot felul de brinzeturi.

Apropiindu-se sezonul, atragem atențiunea d-ilor proprietari și arendași că magazinul de fierărie al d-lui Marcu Birnfeld, așezat pe strada Carol, în fața Oficiului poștal (fostul magazin Ciorapci) s'a aprovizionat cu toate uneltele agricole atingătoare de fierărie și articole tehnice privitoare la mașinării, precum curele de transmisie, șine de batoze, manometre, oțeluri, arămuri, diferite piese pentru mașini, articole de cauciuc și asbest, de toate dimensiunile, orice uleiuri precum minerale, valvoline, vaseline, unșori consistente; combustibile pentru motoare. Magazinul s'a aprovizionat de asemenea cu cimenturi, var hydraulic, table albe, negre, de zinc, de alamă; precum și orice fel de ferărie pentru clădiri.

În același timp, dispunînd de un stoc de porcelanerie, faianserie, lămpi, orice articole de sticlărie, de care voește să se desfășoare, se atrage atențiunea tuturor că aceste articole sunt puse în consumație sub costul lor.

Se garantează serviciul conștiincios și se desfide orice concurență.

VARA

LA UMBRA SĂLCĂMULUI

*Cînd Sălcîmul își scutură floarea.
În vîrfu-î cîntă Privighetoarea.
Ear frunzele lui miș și miș.
Te așteaptă în umbra lor să vii.*

*Tu dai mirosul floarei.
Tu dai glas Privighetoarei.
Și în razele stelelor de sus.
Și nopților un farmec nespus.*

*Părtașe la lumea această.
În deranj te arată.
Despletită cu umerii goi.
Impodobită numai cu flori.*

*Nu-mi plac podobeale firei.
Numai scinteia iubirei.
Căci toate ce în natură sint.
Rămîn pustii pe pămînt.*

*Verișoură încîntătoare.
Vin pe zefiri la răcoare.
Să-ți admir cu înfocare.
Frunuseșea la cea mare.*

*Vorbă am cu privighetoarea
Să-mi cînte toată noaptea.
Cîntece desmerdătoare.
Sub sălcîmul ăsta mare.*

1908 Iunie 6

Preot Marin Popescu
Engemalea, Constanța.

N. R. — S. Sa, care sacrifică pe altarul literaturii ultimele momente disponibile, câtă să fie încurajat. În consecință, am făcut loc mai sus versurilor ce am primit și așa cum le-am primit; ele trădează o inimă, pe care n'o încapă nici rasa popească, cit e ea de mare!

Carte în NICOLAESCU noile formulare de imprimare necesare judecătorilor de ocazie.

Georgel Perlea

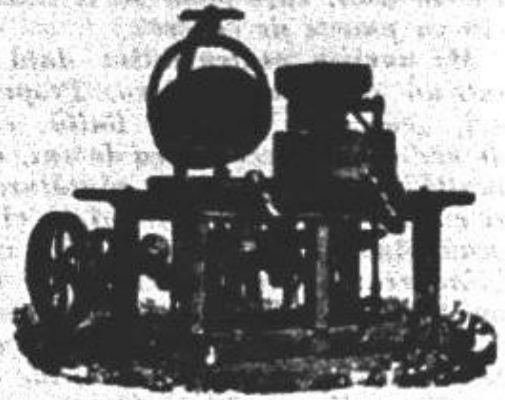
Brăila Constanța

Reprezentant general pentru județul Constanța
al Casei de Mașine Agricole

Nicolae Fehér & C-ie

Societate în Comandită Furnizorii Curții Regale

Depozitul instalat în STRADA MANGALIEI, în fața Grădinii Publice o asortat cu ultimele creațiuni ale industriei de mașini agricole, se află sub conducerea D-lui **ST. CIȘMEGIU**.

LICITAȚIUNI

PREFECTURA JUD. CONSTANȚA

20 Iunie, orele 10 dim., pentru construirea unui pod de 2 m. deschidere cu tablouri de beton armat la km. 15+860 pe șoseaua Agigea-Gheringec, în valoare de lei 7.300.

23 Iunie, orele 10 dim., pentru repararea curturilor de con. dela podul Dervent de pe șoseaua Constanța-Ostrov, în valoare de lei 3.310.

23 Iunie, orele 10 dim., pentru împrejmuirea cu stâlpi de stejar și sîrmă ghimpată a cantonului Tropaisar, în valoare de lei 2571, bani 60.

25 Iunie, orele 10 dim., pentru construirea unui pod de zidărie de 1 m. deschidere cu tablou de beton armat la km. 18+735, pe șoseaua Agigea-Gheringec, în valoare de lei 5.500

25 Iunie, orele 10 dim., pentru repararea podului de lemn de 5 m. deschidere din marginea satului Balgiu, plasa Hirșova, în valoare de lei 1380.

25 Iunie, orele 4 p. m., pentru construirea unui puț de 6 m. adîncime la cantonul dela km. 0+200 pe șoseaua Cernavoda-Cochirleni, Rasova și împrejmuirea grădinei, în valoare totală de lei 2300.

26 Iunie, orele 10 dim., pentru construirea unui pod de 2 m. deschidere cu culelele de zidărie de piatră, tablou de beton armat, la km. 14+218, pe șoseaua Agigea-Gheringec, în valoare de lei 7.000.

26 Iunie, orele 10 dim., pentru repararea podului mixt de 6 m. deschidere din punctul „Roșiște”, comuna Ostrov, pl. Hirșova, în valoare de lei 760.

30 Iunie, orele 10 dim., pentru construirea unui puț de probabil 20 m. adîncime la cantonul Carol I km. 34+600, șoseaua Canara-Hirșova și furnizarea unei pompe sistem „Lemarie”, în valoare totală de lei 3.550.

2 Iulie, orele 10 dim., pentru furnizarea a 1.000 m.c. petriș din cariera Valea Cismelei, necesar pentru reparația șoselei Cernavoda-Hirșova km. 0 la km. 6+962

2 Iulie, orele 10 dim., pentru spartul a 778 m.c. piatră brută de pe șoseaua Amzacea-Hairanchiol.

3 Iulie, orele 10 dim., pentru furuierea a 1.000 m.c. piatră spartă și pietriș rotund tare din cariera Tuzla, necesar pentru întreținerea șoselei Constanța-Mangalia, secțiunea km. 18 la km. 26.

3 Iulie, orele 10 dim., pentru furnizarea a 2000 m.c. pietriș din cariera Techirghiol, necesar pentru întreținerea șoselei Constanța-Mangalia, secțiunea km. 10 la km. 18.

4 Iulie, orele 10 dim., pentru aprovizionarea a 1500 m.c. pietriș din cariera Tatlageac, necesar pentru întreținerea șoselei Constanța-Mangalia km. 26—37.

4 Iulie, orele 10 dim., pentru furnizarea a 510 m.c. pietriș din cariera Mangalia, necesar pentru întreținerea șoselei Constanța-Mangalia, secțiunea km. 37—43+820.

PRIMĂRIA COM. CONSTANȚA

14 Iunie, orele 4 p. m., pentru vânzarea mai multor mașini și aparate cu accesoriile lor, rămase fără întrebuințare în urma punerii în funcțiune a noii uzini electrice.

14 Iunie, orele 4 p. m., pentru darea în întreprindere a construirii parapetului de pe Bulevardul Elisabeta, în lungul digului din marginea Mării, în valoare de lei 13.535.

15 Iunie, orele 9 a. m., pentru vânzarea unui bou și a unui minz, declarate de pripas.

28 Iunie, orele 4 p. m., pentru darea în întreprindere a adaoselor necesare a se face la hala nouă, în valoare de lei 2000.

28 Iunie, orele 4 p. m., pentru vânzarea locului comunal situat în fața proprietății d-lui Vasile Petru din str. Cărămidari și infundat de împrejmuirea Regimentului 34, în suprafață de 266,80 m. p.

BIBLIOGRAFIE

A apărut **Biblioteca Politică No. 4**, tratînd despre **Lascăr Catargiu**.

Conform programului propus dela început, această bibliotecă tratează despre oamenii mari ai țării noastre, arătînd fără părtinire însemnatele lor fapte. Pentru marea publică broșura de față vine la vreme să-î arate pe ce se întemeiază admirațiunea noastră a tuturor față de Lascăr Catargiu și cit de meritată este această admirație.

Recomandăm călduros broșura, mai ales că e și foarte ieftină (30 bani No.).

A apărut

și se află de vânzare la librăriile din Constanța **Proprietatea imobiliară din Dobrogea** — (Diferitele Improprietăți, vânzări, și deposedări de pămînturi) lucrare datorită d-lui Const. N. Sarry, directorul acestui ziar. Prețul unei broșuri: 30 lei.

Doctor FRANGOPOL

De la FACULTATEA din PARIS

Specialitate pentru boala de Gît, Hus, Urechii și căi Urinare.

Consultațiuni de la 2—5 p. m.

No. 108 — CONSTANȚA STRADA CAROL I. — No. 108

Expoziție

de Cărți postale ilustrate de tot felul. Scris de mîl de vederi, poștango, etc. În depozit poșta 500.000 bucăți. La Librăria D. Nicolae.

Colectura principală a Loteriei
pe clase ale Statului Român

P. SAPIRA
CONSTANȚA

Până în prezent în **PROVINȚA DOBROGEA** colectura **SAPIRA** - Constanta s'a cistigat și achitat imediat următoarele cistiguri cu numerile:

51288 lei 20.000	Cite 500 lei n-rile:		
51224 lei 8000			
40975 lei 2000	51260	51231	
16619 lei 2000			
16644 lei 2000	51230	24316	
51238 lei 2000	40967	40958	
16630 lei 1000	24316	16654	
26532 lei 1000			
16638 lei 1000	9958	9978	
35502 lei 1000			
51204 lei 1000	și peste 150.000 lei în cistiguri a 300, 250 și 200 lei.		
51464 lei 1000			
51291 lei 1000			

De oarece vânzarea Lozurilor Loteriei a 4-a a început, Colectura Șapira oferă Lozurile de clasa I-a cu prețurile originale de:

1/1	1/2	1/4	1/8	Loz
12	6	3	1.50	Lei

Tragerea are loc la 7/20 Iulie 1908
Pentru Provincie a se trimite mandat postal și îndată se primesc Lozurile.
Adresa e suficientă:
Colectura Șapira, Constanța.

Jurnalele de Modă cari sosesc regulat în fiecare lună la **Librăria D. Nicolaescu.**

Le Grand Chic	Fres	5 50
Le Chic		5.—
Wiener Chic		4 50
Le Catourière Parisienne		2 50
La Tailleur I-ère édit.		1.75
II-ème édit.		1.50
La Chapeau Parisien I-ère édit.		5.50
II-ème édit.		4.50
Sagon Tailleur I-ère édit.		7.—
Modèles Pratiques		5.50
Album de Blouses „Le Chic”		6.—
Jupes Nouvelles		5.—
Modes d'Enfants I-ère édit.		6.—
Robes de Bal		8.—
Grande Confection		5.—
Blouses de la Saison		2.50
Nouveautés de Fourrures		12.—
Neuveste Confection		4.50
Chic Parisienne		5.—
Le mode Parisienne		1.50
La Toilette Moderne		3.—
Butteriks Moden-Revue		1.25
La Mode de Paris		0.60
Moda Nouă		0.20

Clientilor se face mare rabat.

AVIS

Biuroul „Lumina Poporului” care este instalat în Constanța strada Ioan Lahovary No. 7 (fostă Infanteriei, lângă Hotel Londra) se ocupă cu următoarele:

1) Informațiuni pentru plasări de bani, pentru ipoteeci, vânzări și închirieri de case mobile și nemobile pentru sezonul băilor, pământuri, vii și păduri de vânzare și pentru arândări etc.

2) Biuroul pe mariaj (insurătoare). — Inscriverele se primesc între orele 3—7 după amiază, doritorii ne pot trimite fotografiile și un acompt pentru cheltueli ce trebuie să se fac. — (Absolută discreție).

3) Biuroul absolut garantat pentru amaneturi, unde ori-cine se poate servi la nevoie.

4) Se cumpără și se vînd obiecte uzate și neuzate.

5) Se execută comisioane de pește proaspăt din Marea-Neagră pentru întreaga țară cu prețuri mult mai estine ca la ori cine.

Posed pentru vânzare deja 30 case în Constanța și 10 case în Anadolchioi și 1600 hectare de pământ de cultură foarte bun.

A sosit Untură de pește proaspătă veritabilă de morun, calitate garantată, importată directă din Norvegia,

la Drogueria Medicinală Al. I. Heldenbusch, strada Carol (sub Hotelul Regal).

De vânzare una casa solid construită avînd 4 camere spațioase, bucătărie și pivniță, curte spațioasă și grădină cu diferiți pomi fructiferi, situate în Anadolchioi, mahalaua Koicui, distanță 5 minute de oraș. A se adresa d-lui C. Lumezianu proprietarul lor.

Fabrica de țiglă și cărămidă
sistem Marsiliez

Frați Pușchilă
CERNAVODA

Numai trei spre zece bucăți la metru
Procură loco și la domiciliu.
Informațiuni se dau la Casă.

Cerefi registre pentru învoelile Agricole, la Tipografia și Librăria D. NICOLAESCU.

Telegrama din Schönkirchen: „Trimiteți-mi vă rog. 6 bucăți Săpun de Lapte de Crin marca „Cal de lemn” Rambursat prețul. Contesa Rautaan Bismark.—

„Stimate Domn. Vă rog să binevoiti a-mi trimite 6 bucăți din excelentul Săpun de Lapte de Crin marca „Cal de lemn” contra ramburs, cum mi-ați trimis totdeauna. Cu stimă: Contesa L. Dohalsky.—

Mal bine de cît cu documentele de mai sus nu s'ar putea aduce un omagiu efectelor superioare și renumelul Săpunului de lapte de crin marca „cal de lemn”. Astfel, ne sosesc în fiecare zi acte de recunoștință care certifică în mod clar cum că

Săpunul cu lapte de Crin marca „Cal de lemn”

este incomparabil de bun contra piștelor, precum și pentru tratamentul tenului obrazului, și aceasta o justifică consumul de milioane de săpunuri pe an, cu toată concurența altor săpunuri.

Acelaș lucru și cu produsul „Bay - Rhum” pentru efectul incomparabil contra măreței și a căderii părului precum și pentru întărirea părului și pentru a obține un păr abundent —

Amîndouă aceste produse sunt dela renumita și în toată lumea cunoscută și apreciată Fabrică „Bergmann & C-le” din Tetschen, a/E.

care a fost fondată în anul 80 din secolul trecut și care pe baza produselor ei ireproșabile a căpătat un loc de frunte printre celelalte fabrici de parfumerie din Austro-Ungaria.

În multe rînduri, această fabrică a căpătat recompensă cea mai mare. La expozițiile din Dresda, Geneva, Praga, Zürich, Tetschen, Ussig și Reichenberg, medalii de aur și argint, ceea ce aduce omagii produselor ei superioare în articole de cosmetice și parfumerie.

Depozit la Drogueria Medicinală :: Al. I. Heldenbusch
Str. Carol — sub Hotel Regal și la Frizeria Hristu Eftimiade, Strada Carol.

R. FRANCOPOL
Mare Depozit de Brînzetură

(Casă proprie) Strada Carol 108 (alături de Hotel Regal)
Cașcaval grecesc. Brînză albă telemea.
Unturi de vacă. Excelentă untură de rimători.
En gros și en detail.

Fabrică de Frînghierie
FRANTZ CARCHER

înființată în anul 1896
Strada Carol 160 (vis-à-vis de Spitalul comunal)
Procură frînghil de orice mărime și grosime. Streanguri, pripoane, edecuri, gurf de ham, frînghil de rufe, carmac de orice grosime, căpește împletite și cu flori etc. etc.
Calitate superioară și prețuri reduse.

Ilustrate noi, variate, admirabile, ieftine și drăguțe, sunt numai în Librăria NICOLAESCU.

Dimitrie Bălănescu
107 — Str. Carol — 107

Magazin de Ferărie

asortat cu broaște, lacăte, balamale, cuie de sirmă, ciment, var hidraulic, nicovale, menghinele, etc.

Specialitate în articole de vopsele fine
Uleiuri englezești și lacuri din cele mai garantate.

NOU **STICLE ISOMETROP** **Conservarea Ochilor**

Patentate în Europa și America Patentate în Europa și America

Se va cere această IS. marcă pe fie-care sticlă. **CEA MAI CLARĂ VEDERE FĂRĂ A OSTENI OCHII** Evitarea Fluorescenței dăunătoare ochilor

Experiențe făcute cu Razele Roentgen
Sticle premiate de Academii oculare din Europa și America.

Depositar general și unic pentru Dobrogea
P. SCHAPIRA, Bijoutier
Furnisorul Curței Regale.—Constanța

Farmacia „VICTORIA“
POMPEI G. CIUPERCESCU (Brăila)

Fost chimist expert al Vămei Brăila

Str. Carol No. 9 colț cu str. Comercială
vis-a-vis de fostul local al Băncii de Scont
CONSTANȚA

Medicamente, pansamente, specialități, parfumerie, cauciucuri etc., din cele mai renumite fabrici din străinătate.

Laborator special pentru prepararea pudrelor, prafuri de dinți, Eau de Cologne, parfumuri, specialități etc., chiar după cererea clienților.

Recomand în special distinsele mele clientele:

Pasta dentifrice „Aphrodita“ ultima creațiune în domeniul dentifricelor, neconținând cretă. Curăță dinții fără a-i zgîria, dizolvă piatra fără a ataca malțul, desinfectează energic gura, lăsînd după spălare un parfum suav. Un borcan elegant 1 leu, 5 borcane 4 lei.

Apă de gură „Aphrodita“, care prin calitățile

ei neintrecută este, a fi preferată tuturor apelor similare. În stare concentrată servă ca anesție în dureri de dinți. Sticla 1-25.

Cremă pentru unghii „Aphrodita“ pentru întreținerea și curățirea unghiilor, dîndu-le o culoare roz vie naturală și un luci strălucitor, parfumînd și mina. Doza 1 leu.

EAU DE COLOGNE distilațiune quadruplă specială. 5 lei kilo.

Esență pentru preparat în casă Eau de Cologne. 1 dosă pentru 1 litru 2 lei.

Cornalin distrugătorul bățăturilor. Vindecare sigură în câteva zile. Doza 1 leu.

Gonoryl „Ciupercescu“. Remediū sigur și discret. Vindecă scurgerile cele mai rebele în câteva zile. Doza 6 lei.

Singurul depozit al acestor preparate, pentru toată țara.

Expediție promptă în provincie, contra mandat postal, alături de preparatele de mai sus cit și a oricelor alte medicamente, trimițîndu-se rețeta.

Serviciul special pentru distribuția la domiciliu.

Marcu Birnfeld

Strada Carol, No. 71, Vis-à-vis de Poșta
CONSTANȚA

Mare magazin asortat cu toate articolele de:

ferărie, table de fer, cimenturi, uleiuri, geamuri, țevi de fer, robinetterie pentru instalații de apă, closete, alămărie, armurărie, sticlărie, faianserie, sobe, etc. etc. etc.
Prețuri reduse.

D-na DOCTOR IN MEDICINĂ

Ersilia Cătescu-Nicorescu

DE LA UNIVERSITATEA din BUCUREȘTI

Specializată în dentică și boale de gură, la clinicile din Berlin. S'a stabilit în Constanța, Piața Independenței 26.
CONSULTAȚII 9-12 a. m. și 4-6 p. m.

De Vânzare la Anadolchioi un loc în întindere de 2236 m. p. cu 2 fațade, avînd pe dinsul ecarteruri, beciū boltit, fîntină în piatră în curte, o grădină cu 300 pomi altoți și 180 butuci de vițe altoite.

A se adresa D-nei Căpitan Botez, în localitate.

HOTEL ȘERBANESCU

STR. 11 IUNIE

OO Sub administrația însuși a proprietarului OO
OFERĂ CAMERE BINE MOBILATE

DE O CURĂȚENIE SUPERIOARĂ
ȘI CU PREȚURI MODERATE

Vizitatorii pot găsi în acest hotel o găzduire liniștită.

TIPOGRAFIA

Dimitrie Nicolaescu

■ Piața Independenței — CONSTANȚA — Str. Carol și Traian. ■

Asortată cu caractere moderne și cu mașini noi, este în măsură a executa tot felul de lucrări atingătoare de această artă, în diferite formate și culori, cu cea mai mare acuratețe, exactitate și promptitudine.

Legătorie de Cărți și Rame p. Tablouri

Esecută cele mai elegante și plăcute lucrări.

Unicul magazin de **LIBRĂRIE** și **PAPETARIE**

Depozit de registre și imprimate pentru autorități.